

Sveriges Författarförbund - Sveriges Dramatikerförbund - Svenska Journalistförbundet - Sveriges Läromedelsförfattares Förbund - Konstnärernas Riksorganisation - Föreningen Svenska Tecknare - Föreningen Sveriges Konstantverkare och Industriformgivare - Svenska Fotografers Förbund - Föreningen Svenska Tonsättare - Föreningen Svenska Kompositörer av Populärmusik - Federationen Svenska Musiker - Svenska Teaterförbundet - Svenska Regissörsföreningen - Oberoende Filmars Förbund - Unionen - klubbarna vid Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion

KLYS

Konstnärliga
och Litterära
Yrkesutövares
Samarbets-
nämnd

Stockholm den 8 oktober 2014

Region Värmland
Att Ulf Nordström
Box 1922
651 15 Karlstad

KLYS synpunkter på komplettering av regional kulturplan för Region Värmland 2013-2016

KLYS har tagit del av Region Värmlands komplettering av rådande kulturplan för 2013-2015 (med förlängning nu till 2016), och vill för de yrkesverksamma kulturskaparnas räkning härmed lämna följande synpunkter.

Inledning

KLYS – Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd – företräder via sina 15 medlemsorganisationer ca 30 000 yrkesverksamma kulturskapare i Sverige. Dessa arbetar som bl a författare, dramatiker, journalister, bildkonstnärer, musiker, kompositörer, tonsättare, regissörer, skådespelare, filmare och dansare. Organisationerna samarbetar under KLYS paraply i frågor som rör t ex kulturpolitik, upphovsrätt, arbetsmarknad, trygghetssystem och yttrandefrihet.

KLYS utgör en samlad röst för Sveriges kulturskapare i den nationella kulturpolitiken. Samverkansmodellens inträde i den svenska kulturpolitiken har, förutom ett nytt sätt att fördela statliga bidrag till regional kulturverksamhet, inneburit en etablering av en ny kulturpolitisk karta där samverkan och dialog på alla plan är satt i fokus: mellan stat, region och kommun och där också det professionella kulturlivet och civilsamhället ska delta i dialogen.

Enligt förordningen ska de regionala kulturplanerna tas fram ”efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället”. Att använda sig av professionella kulturskapare som experter på sitt konstområde är ett utmärkt sätt att ta tillvara de professionella kulturskaparnas regionala erfarenheter, att utveckla diskussionen om kulturskaparnas villkor och att formulera en regional konstnärspolitik.

Formen för samråd väljer regionen själv. KLYS verkar för att dialoger sker i formaliserad form, d v s att det finns en kontinuitet och långsiktiga strategier för att involvera professionella kulturskapare i dialog runt kulturplanens framtagande, genomförande och uppföljning. KLYS verkar också för att mindre samråd, där yrkesverksamma kulturskapare bidrar som experter, arvodas. Vi har för ändamålet tagit fram särskilda arvodesrekommendationer från KLYS. Se bilaga.

Bland KLYS viktigaste frågor, som även gäller arbetet med regionala kulturplaner och samverkansmodellen, är att principen om armlängds avstånd används och värnas. Denna princip har skapats för att konsten ska kunna stå fri från politiska viljor, och är av yttersta vikt för att konstnärlig frihet ska kunna upprätthållas och att demokratiska samtal ska kunna ske i samhället. Enligt principen ska konstnärliga och kvalitativa bedömningar inte göras av den politiska sfären utan av sakkunniga ämnesexperter, yrkesverksamma kulturskapare och konstnärliga ledare. KLYS bevakar också hur konstnärlig kvalitet och förnyelse får utrymme, hur mångfalden inom kulturen främjas samt balansen mellan kultur- och aspektpolitik av olika slag.

Här nedan följer en sammanfattning av KLYS mest centrala bevakningsområden, när det gäller regionala kulturplaner och regional kultur- och konstnärspolitik:

Grundläggande värden

- Hur bevakar kulturplanen kulturens egenvärde och balansen mot aspektpolitik?
- Bidrar den här satsningen till konstnärlig kvalitet och förnyelse?
- Hur arbetar regionen med principen om armlängds avstånd?
- Hur arbetar regionen med att främja mångfald inom kulturen?

Kulturskapares villkor

- Vilka förutsättningar behövs för att professionella kulturskapare inom alla konstområden ska kunna verka i regionen? Hur formuleras regional konstnärspolitik i regionen?
- Vilka målsättningar formulerar regionen utifrån betydelsen av rimliga avtal och ersättning till kulturskapare för deras arbete?
- Hur kan regionalt verksamma kulturskapare stödjas med kompetensutveckling och vidareutbildning. Hur kan man stödja de redan yrkesverksamma som vill vara kvar i regionen?
- Hur diskuterar och synliggör regionen skillnaden i villkor mellan yrkesutövande och ideella utövare?
- Vilka stödfunktioner finns för professionella kulturskapares företagande i regionen?
- På vilka sätt kan regionen och dess kommuner integrera kulturskapare som självklar samarbetspart?

Kulturell infrastruktur

- Hur ser utbudet ut av lokaler för mötesplatser och arbetsplatser i regionen? D.v.s. replokaler/verkstäder/träningslokaler/inspelningsstudios. Vad kan byggas ut, förstärkas lokalt och eller regionalt?
- Vilken strategi formulerar regionen i sin kulturplan angående samspelet mellan institutioner och det fria kulturlivet?
- Vad har regionen för utvecklingsmål för regionöverskridande verksamhet?
- Hur planerar regionen att arbeta med och utveckla nationella och internationella samarbeten?

Förlängning av planperioden

KLYS har inget att invända mot förlängningen av planperioden, utan finner det bra att man avser att bättre synkronisera planen med den sk Värmlandsstrategin för en regional utveckling. Det är tillfredsställande att man i sammanhanget också förlänger biblioteksstrategin till och med 2016.

Prioriteringar 2015

I ett KLYS-perspektiv är det problematiskt att länets museer konstaterar att en anpassning till MU-avtalet är svår att åstadkomma inom rådande budgetramar, vilket bl a skulle begränsa möjligheterna att visa samtidskonst. KLYS ser självfallet positivt på att Region Värmland inom ramen för nya statsbidraget ämnar avsätta riktade medel till Värmlands Museum för MU-ersättning, men vi ställer oss frågande inför regionens strategi för övriga utställningsinstitutioner angående MU-avtalet under resterande del av kulturplanens period.

KLYS välkomnar regionens satsningar på Wermland Opera och dess internationella projekt, men hoppas att regionen också prioriterar andra aktörer på det regionala scenkonstområdet liksom en utveckling av kompetensutvecklingsmöjligheter för yrkesverksamma inom scenkonsten.

Samråd med professionella kulturskapare

Inför detta förslag till komplettering har samråd skett med kommunernas kulturtjänstmän och med de verksamheter som har statsbidrag inom kultursamverkansmodellen. KLYS understryker vikten av att också samråda med representanter för yrkesverksamma kulturskapare och hoppas att regionen i några avseenden tagit in synpunkter från denna grupp, antingen via direktkontakter eller sekundärt via kommunernas tjänstemän.

Avslutningsvis

KLYS vill avslutningsvis understryka dels vikten av att upprätthålla armlängds avstånd-principen i alla lägen, dels vikten av en konstområdesövergripande kartläggning av de fria professionella kulturskaparna i regionen för att identifiera i detalj hur man bör rikta olika åtgärder under resterande planperiod.

Vi vill slutligen tacka Region Värmland för att vi givits tillfälle att ta del av denna komplettering av kulturplanen och inkomma med vårt yttrande.

För KLYS

Carl Liungman
Regionalpolitisk sekreterare